

Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi

Academic Journal of History and Idea

ISSN: 2148-2292

11 (6) 2024

Araştırma Makalesi | Research Article

Geliş tarihi |Received:15.09.2024

Kabul tarihi |Accepted:23.11.2024

Yayın tarihi |Published:25.12.2024

Fusun Çoban Döşkaya

<https://orcid.org/0000-0001-8121-4139>

Assoc. Prof. Dr., Department of American Culture and Literature, Dokuz Eylül University, Türkiye,
fusun.doskaya@deu.edu.tr.

Atıf Künyesi | Citation Info

Çoban Döşkaya, F. (2024) Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nin Arka Planı ve Analizi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11 (6), 4727-4745.

Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nin Arka Planı ve Analizi

Öz

Bu çalışma, Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nin arka planını, yazılma sürecini ve içeriğini ele alarak bildirgenin Amerikan ulusal kimliğin inşasında oynadığı role vurgu yapmaktadır. İlk olarak, bildirgenin Amerikan tarihindeki önemine değinilmiştir. Bildirgenin Fransız Devrimi, Haiti Devrimi ve kadın hakları hareketleri gibi çeşitli sosyal ve siyasi dönüşümleri nasıl etkilediği tartışılmış, 4 Temmuz tarihinin ABD için bir kutlama günü hâline gelişi vurgulanmıştır. Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nin arka planının anlaşılması için Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nın (1775-1783) nedenleri, İngiltere'nin sömürge politikaları ve kolonilerdeki hoşnutsuzluklar incelenmiş, bağımsızlık talebinin oluşum süreci açıklanmıştır. Çalışmada ayrıca Bağımsızlık Bildirgesi'nin yazarlarından biri olan Thomas Jefferson'ın hayatı, düşünceleri ve çelişkili tutumlarına yer verilmiş, Jefferson'ın bildirgeyi hazırlarken etkilendiği düşünürler ele alınmış ve belgede yer alan "yaşam, özgürlük ve mutluluğu arama hakkı" gibi temel kavramların felsefi temelleri irdelenmiştir. Çalışmada son olarak bildirgenin bölümleri incelenmiş; giriş, önsöz, şikayetler listesi, İngiliz halkına itham ve bağımsızlığın ilanı kısımları açıklanmıştır. İngiltere Kralı III. George'un adaletsiz uygulamaları ve kolonilere yönelik baskıları sıralanarak, bildirgenin İngiltere'ye yönelik eleştirileri aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Thomas Jefferson, Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, İngiltere, 4 Temmuz, Kral III. George

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/atdd>

Background and Analysis of the American Declaration of Independence

Abstract

This study emphasises the role of the Declaration of Independence in the construction of American national identity by addressing its background, writing process and content. Firstly, the importance of the Declaration in American history is emphasised. It discusses how the Declaration influenced various social and political transformations such as the French Revolution, the Haitian Revolution and women's rights movements, and highlights how the 4th of July became a day of celebration for the United States. In order to understand the background of the American Declaration of Independence, the causes of the American War of Independence (1775-1783), Britain's colonial policies and discontent in the colonies were analysed, and the process of the formation of the demand for independence was explained. The study also includes the life, thoughts and contradictory attitudes of Thomas Jefferson, one of the authors of the Declaration of Independence, discusses the thinkers Jefferson was influenced by while preparing the declaration, and examines the philosophical foundations of the basic concepts such as 'the right to life, liberty and the pursuit of happiness' in the document. Finally, the sections of the Declaration were analysed; the introduction, preface, list of grievances, indictment of the British people and declaration of independence were explained. The unjust practices of King George III of England and his oppression of the colonies are listed and the criticisms of the declaration against England are presented.

Keywords: Thomas Jefferson, American Declaration of Independence, England, 4th of July, King George III

Giriş

Erken ABD tarihi içinde siyasi kargaşa dönemini içeren Amerikan Devrimi (American Revolution), İngiltere Parlamentosu'nun Amerikan kolonilerine Damga Pulu Yasası'nı uygulaması ile 1765 yılından başlatılır ve Amerika Birleşik Devletleri Anayasası'nın yürürlüğe girdiği 1789 tarihiyle sonlandırılır. İngiltere ile onun Amerika'daki on üç kolonisi¹ arasında İngiltere'nin uyguladığı ekonomik baskılar ve zorla dayattığı vergilendirme politikaları yüzünden başlayan Amerikan Bağımsızlık Savaşı ise 1775-1783 yılları arasında kapsar (Bailyn, 1992). Savaş devam ederken 4 Temmuz 1776 tarihinde on üç koloni *Bağımsızlık Bildirgesini* (Declaration of Independence) kabul ederek İngiltere'den özgürlüklerini dünyaya ilan etmişlerdir (Armitage, 2007). Genellikle Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nın, Bağımsızlık Bildirgesi'nin ilanı ile başladığı

¹ On üç koloninin isimleri şöyledir: MA: Massachusetts; NH: New Hampshire; NY: New York; RI: Rhode Island; PA: Pennsylvania; CT: Connecticut; NJ: New Jersey; DE: Delaware; MD: Maryland; VA: Virginia; NC: North Carolina; SC: South Carolina; GA: Georgia

düşünülür ancak bildirge ilan edildiğinde bir yılı aşkın süredir on üç koloni ve İngiltere arasındaki çatışma devam etmektedir. Nisan 1775'te Lexington ve Concord muhabereleriyle başlayan Amerikan Bağımsızlık Savaşı'ndan on beş ay sonra Bağımsızlık Bildirgesi'nin kabul edilmiş olması, kolonilerde yaşayanların İngiltere'den özgür olduklarını duyurmak için neden bu kadar bekledikleri sorusunu akıllara getirir.

Düşünceleri ve yazdıklarıyla Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nın arka planında derin izleri olan Amerikalı aktivist Thomas Paine de bu konuyu, bağımsızlık için harekete geçme zamanının geldiğini belirttiği *Common Sense* (Sağduyu) isimli eserinde vurgulamış, kolonide yaşayanların Amerikan Devrimi'ne tam anlamıyla bağlılık göstermelerinin neden bu kadar uzun sürdüğünü sorgulamıştır (Paine, 1776). Sorunun cevabı kolonilerin savaş devam ederken bile hâlen ne yapacakları konusunda fikir birliği içinde olmamalarıdır. Pek çoğu mümkün olan her şeyi yaptıklarından emin olmak istemekte ve İngiliz vatandaşlığından çıkmak istememektedir.² Savaş devam ederken bağımsızlığı ilan etmenin bir başka sebebi ise başta Fransa olmak üzere diğer devletlerin desteğini alma arzusudur (Wood, 1992; Ferling, 2003). Bağımsızlık Bildirgesi'nin arka planının anlaşılması, ABD tarihini anlamlandırmak için önemlidir. Amerikalılar için bu belge, yalnızca İngiltere'den bağımsızlıklarını ilan ettikleri siyasi bir ayrılık belgesi değil, evrensel insan haklarını içeren retorisi ile aynı zamanda bir başkaldırı metni olarak kabul edilmektedir. “Temsil hakkı olmadan vergilendirilme” (no taxation without representation) düşüncesi en temel başkaldırı unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Amerikan Devrimi'nin yasal ve ahlaki temelini oluşturan, Amerikan değerlerini şekillendiren, bireysel hak ve özgürlüklerin savunulduğu bir belge olarak takdim edilmektedir. Metin, yasamanın ve yönetim biçimlerinin adaleti sağlaması gerektiğini, aksi takdirde halkın bu yönetimi değiştirme veya ortadan kaldırma hakkına sahip olduğunu savunmaktadır (Becker, 1942; Rakove, 1996; Maier, 1997; Ellis, 2001). Dünya tarihine yön vermiş bir metin olarak adlandırılan Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, *Mayflower Sözleşmesi* (*Mayflower Compact*), Amerikan Anayasası (*US Constitution*) ve 1791 Haklar Bildirgesi (*Bill of Rights*) gibi ABD'nin önemli tarihi metinlerinden biridir. Belgenin orijinali, Amerikan Anayasası ve Haklar Bildirgesi ile Washington D.C.'deki Ulusal Arşiv Müzesinde (*National Archive Museum*) bulunmaktadır.

² İngiltere'ye sadık kalan ve “Loyalists” olarak nitelendirilen bu kişilerin karşısında İngilizlerin asiler “Rebels” olarak tanımladığı, Vatanseverler yani “Patriots” bulunmaktadır.

Amerikan Bağımsız Bildirgesi, Amerikan kültürü ve siyasetinin anlaşılmasında da önemlidir. Bu tarihi belge İngiltere'nin Amerika'daki on üç kolonisinin, artık İngiltere'nin kolonisi olmadıklarını, kendi kendini yöneten bağımsız devlet olduklarını dünyaya duyurdukları metindir. Kolonide yaşayanların İngiltere'ye karşı verdikleri bağımsızlık mücadelesinin bir ürünü olması ve içinde yer alan bağımsızlık vurgusuyla Amerikalılar belgeye ilham kaynağı olarak bakmakta ve onunla gurur duymaktadırlar (Bailyn, 1992; Armitage, 2007). Bildirgenin İkinci Kıtasal Kongre (*Second Continental Congress*) tarafından kabul edildiği 4 Temmuz tarihi ABD'de "Bağımsızlık Günü" (*Independence Day*) olarak kutlanmaktadır ve federal tatildir.

4 Temmuz (*Fourth of July*) gününü Amerikalılar geçit törenleri, konserler, havai fişek gösterileri, barbekü partileri, piknikler ve aile toplanmaları gibi etkinliklerle geçirirler. Bildirgenin imzalandığı Philadelphia'da bulunan ve 8 Temmuz 1776 tarihinde John Nixon'ın bildirgeyi halka okuduğu bina günümüzde Bağımsızlık Salonu (*Independence Hall*) olarak anılmaktadır. Bağımsızlık Bildirgesi sonrasında Amerikan Anayasası'nın görüşmelerinin ve kabulünün de bu bina da yapılmış olması Amerikalıların bu bina ve çevresini ulusal tarihi park haline getirmesiyle sonuçlanmıştır. Yine Amerikalılar için çok önemli olan "Bağımsızlık Çanı" (*Liberty Bell*) da aynı yerdedir.

Ayrıca Bağımsızlık Bildirgesi'nin ruhunun, kendisinden on üç yıl sonra gerçekleşen 1789 yılındaki Fransız Devrimi'nde kendisini gösterdiği vurgulanmaktadır. Bu yıllar içinde Bağımsızlık Bildirgesi'nin ana yazarlarından Thomas Jefferson, Amerikan elçisi olarak Fransa'da görev yapmıştır. Bağımsızlık Bildirgesi metninin 1791-1804 yılları arasındaki Afrikalı köle ayaklanması olan Haiti Devrimi'nde ve sonraki yıllardaki sömürgeci güçlere karşı bağımsızlık mücadelelerinde etkisini gösterdiği vurgulanır (Ellis, 2001; Ferling, 2003; Armitage, 2007). Bağımsızlık Bildirgesi'nde yer alan ve bugün sıklıkla metinden alıntılanan ifadeler ABD tarihi içinde uzunca bir süre geri planda kalmıştır. 1848 yılında toplanan Seneca Falls Kongresi'nde yayımlanan örgütlü ilk kadın hakları bildirgesi olan ve ABD'li süfraje Elizabeth Cady Stanton tarafından yazılan *Duygular Bildirgesi (Declaration of Sentiments)* Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nde yer alan "tüm erkekler (insanlar) eşit yaratılmıştır" ifadesini uyarlamış ve bu belgede "tüm erkek ve kadınların eşit yaratıldığı" belirtilmiştir (Stanton, 1848).

Duygular Bildirgesi'nden dört yıl sonra ise, Amerika'daki bağımsızlık kutlamalarından rahatsızlık duyan ve aynı zamanda eski bir köle olan, kölelik karşıtı Frederick Douglas (1818-1895) 5 Temmuz 1852 tarihinde yaptığı "4 Temmuz" başlıklı konuşmasında 4 Temmuz'un beyazlara ait olduğunu ve kendisinin o gün yas tutması gerektiğini şu sözlerle belirtir:

Değerli yurttaşlarım, bugünün çağrıştırdıkları üzerinde uzun uzadıya durmayacağım. Olayın basit hikayesi şudur: 76 yıl önce bu ülkenin insanları İngiliz tebaasıydı...İngiliz Krallığı'na bağlıydınız. Atalarınız İngiliz Hükümetini anavatan... olarak görüyordu. Bildiğiniz gibi bu ana hükümet, evinizden oldukça uzakta olmasına rağmen, ebeveynlik ayrıcalıklarını kullanırken, sömürge çocuklarına, olgun yargılarına göre akıllıca, doğru ve uygun gördüğü kısıtlamaları, yükleri ve sınırlamaları dayattı... Yurttaşlar, atalarınız bu kararı yerine getirdi. Başardılar ve bugün bunun meyvelerini topluyorsunuz. Başarılarının meyvelerini. Kazanılan özgürlük sizindir; bu nedenle bu yıldönümünü hakkıyla kutlayabilirsiniz... 4 Temmuz, ulusunuzun tarihindeki ilk büyük olgudur; henüz gelişmemiş kaderinizin zincirindeki en önemli halkadır... Ben bu görkemli yıldönümüne dahil değilim! Yüksek bağımsızlığınız sadece aramızdaki ölçülemez mesafeyi ortaya koyuyor. Bugün sevincini yaşadığınız nimetler ortak değildir...Babalarınız tarafından miras bırakılan bağımsızlığı ben değil, siz paylaşıyorsunuz. Size yaşam ve şifa getiren güneş ışığı, bana sınırlar ve ölüm getirdi. Bu 4 Temmuz sizin, benim değil. Siz sevinebilirsiniz, ben yas tutmalıyım. Prangalı bir adamı özgürlüğün büyük ışıklı tapınağına sürüklemek ve onu neşeli marşlarda size katılmaya çağırarak, insanlık dışı bir alay ve saygısız bir ironidir. Vatandaşlar, bugün konuşmamı isteyerek benimle alay mı ediyorsunuz? Eğer öyleyse, davranışlarınızda bir paralellik var demektir (Douglass, 1852, s. 2-5).

1. Bağımsızlık Bildirgesinin Arka Planı (1765-1776)

Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nin ilan edilmesi öncesinde koloni Amerika'sında 1776 yılına gelene dek çeşitli olaylar yaşanmış, İngiltere Kralına sadakat kısmen de olsa sürmüştür. Var olan tepki daha çok Parlamento'ya ve onun kararlarına karşı olmuştur. Ancak yaşanan gelişmeler ve baskının artması o yıllarda on üç koloniyi zorda olsa bir araya getirmiştir (Bailyn, 1992; Ellis, 2007). Amerika'daki kolonilerin İngiltere'den kopuşunun simgesi olan Bağımsızlık Bildirgesi'nin yazıldığı 1776 yılına gelene kadar yaşananlar kısaca şöyle özetlenebilir: Amerika kıtasının keşfinden sonra burada diğer devletler gibi koloniler kuran İngilizler, göçmenlerini bölgeye yerleştirmiş ve sonuçta yıllar içerisinde İngiltere kralına bağlı on üç koloni oluşmuştur. Kıtadaki İngiliz sömürgelerinin diğer sömürge kolonilerinden farkı, onların idarenin tek bir kişinin tekelinde olduğu yönetim yerine, temelinde eşitlik ve özgürlük kavramlarının olduğu düşüncelere sahip olmalarıdır. Kuzey Amerika'daki İngiliz kolonilerinin, ana ülkeleri İngiltere ile karmaşık olarak niteleyebileceğimiz ilişkisi, kültürel, siyasi ve ekonomik bağları paylaşmalarından ancak aynı zamanda İngiltere'nin ihmali ve uzaklığı neticesinde bir çeşit bağımsızlık duygusu

geliştirmelerinden ve kendi yerel temsili hükümetlerini oluşturmuş olmalarından kaynaklanmaktadır. Bu yüzden 1770’li yılların başına kadar kolonilerde yaşayanların çoğu kendilerini İngiliz vatandaşı olarak düşünmüşlerdir. Ancak İngiliz kolonilerindeki kendi kendini yönetme (*self-rule*) ve vergilendirme (*self-taxation*) geleneği onları diğer kolonilerden zaman içinde farklılaştırmıştır. Ayrıca burada çok farklı dinî inanışın serbest bırakılması ve aynı zamanda yaşanan aydınlanma döneminin etkisiyle insanlar birbirlerinden farklı düşüncelere sahip olmuşlardır (Greene, 1990; Wood, 1992; Middlekauff, 2005). Amerikan Bağımsızlık Savaşı’nın temelinde, Fransa ve İngiltere’nin imparatorluk kurma yarışının bir mücadelesi ve aynı zamanda ilk küresel savaş olan Yedi Yıl Savaşları (1756-1763) (Seven Years War) yatar (Anderson, 2000). Savaş hem İngiltere hem de Fransa’nın Avrupalı müttefiklerinin savaşa dâhil olmasıyla tüm Avrupalı büyük güçleri içerecek şekilde kısa sürede genişlemiştir. Amerika’da “Fransız ve Kızılderili Savaşı” (French and Indian War) olarak anılan Yedi Yıl Savaşları, Amerika kıtasında Fransa’nın Kanada ve Mississippi Nehri’nin doğusundaki topraklar üzerindeki tüm hak iddialarından vazgeçmesi ve İspanya’nın Florida’yı İngiltere’ye bırakmasıyla 1763 yılında Paris Antlaşması’yla İngiltere’nin lehine sona ermiştir. Bu savaş İngiltere’yi mali açıdan zorlamış ve sonuç olarak İngiltere bu sıkıntısını Amerika’daki kolonilerden aldığı vergileri artırmak ve yeni birtakım düzenlemeler yaparak çözüme yoluna gitmiştir (Anderson, 2000; Middlekauff, 2005).

İngiltere’nin 17 ve 18. yüzyıllarda Amerikan kolonilerine uyguladığı, esnek yönetim politikasını tanımlayan “faydalı ihmal” (*salutary neglect*) sayesinde istediği gibi davranan koloniciler, Yedi Yıl Savaşları’nın bitiminde farklı bir İngiltere ile karşılaşmışlardır. Bu savaştan sonra artık Amerikan kıtasındaki İngiliz kolonilerinin her yaptığına karışan ve nasıl yaşayacaklarına karar veren bir İngiltere vardır. Uzun bir süre devam edecek olan bu süreç ilk olarak 1763 Bildirisi Hattı (Proclamation Line of 1763) ile başlamıştır (Bailyn, 1992; Anderson, 2000). Kral III. George, Apalaş Dağları boyunca bir çizgi çizmiş ve bunun batısına yerleşimi yasaklamış, bu şekilde kolonilerde yaşayanlarla yerli Amerikalılar arasındaki çatışmaları azaltmayı hedeflemiştir. Ancak bu alanın Kızılderililer için rezerve edildiğinin söylenmesi koloni halkını sinirlendirmiş, bu durum da Amerikan bağımsızlığının fitilini ateşleyen kıvılcımlardan biri olmuştur (Ferling, 2007; Breen, 2004). Yedi Yıl Savaşları sonucunda Fransa’dan toprak kazanan İngiltere bu bölgeleri kullanıma açmamış ve İngiltere Parlamentosunun 1760’lı yıllar boyunca yürürlüğe sokacağı yeni yasa ve vergilerde sorun yaratmıştır. 1764 yılıyla beraber İngiliz Parlamentosu Amerika’da vergi koyma yetkisini artıran yasalar çıkarmış, bunun üzerine bölgede

huzursuzluklar başlamıştır. Amerikan kolonileri bu yasaların kendilerine sorulmadan çıkarılması ve temsil haklarının olmamasını eleştirmişlerdir (Maier, 1972; Wood, 1992; Nash, 2006).

İngiliz Parlamentosunun ilk olarak 1651 yılında deniz ticaretini kontrol altına almak ve kendi gemiciliğini teşvik etmek amacıyla çıkardığı ve sonra da devam ettirdiği Seyrüsefer Yasaları (Navigation Acts) (1651-1774) on üç kolonide huzursuzluk yaratan yasaların başında gelmektedir. Kolonilerin İngiltere dışında bir ülke ile ticaret yapmasını yasaklayan, koloniler arasındaki ticareti İngiliz gemileriyle sınırlayan, bazı ürünlerin sadece İngiliz kolonilerine satılmasını şart koşan bu yasalar kolonistlerin ekonomik faaliyetlerini sınırlamıştır. Aynı zamanda onların serbest ticarete olan inancına zarar vermiş, kaçakçılık gibi yollara başvurmalarına neden olmuştur (Middlekauff, 2005). 1760'larda Koloni Amerika'sında yaşayan kolonicilerin karşı karşıya kaldıkları diğer yasalardan bazıları ise şöyledir:

1764 yılında İngiliz Parlamentosu tarafından çıkarılan Şeker Yasası (The Sugar Act) Amerika'daki kolonilerde şeker ve melas (molasses) yani şeker üretimi sırasında elde edilen koyu şurup ithalatına vergi getirmiştir. Şeker o dönemin en önemli ticaret ögesidir ve bu yasanın çıkarılmasıyla hedeflenen Fransa ve Hollanda'nın Batı Hint Adalarından (West Indies) şeker ve melas kaçakçılığını sona erdirmektir. Yasa, İngiltere'ye karşı hoşnutsuzluğu artırmıştır. Amerikalıların İngiliz Parlamentosunda herhangi bir temsiliyeti olmadığı için bu yasa o dönemin ünlü "Temsiliyet olmadan vergilendirme olmaz" sloganının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Morgan & Morgan, 1953; Middlekauff, 2005).

Şeker Yasası'ndan sonra 1765 yılında İngiliz Parlamentosu Damga Pulu Yasası'nı (The Stamp Act) uygulamaya koymuştur. Yasal dokümanlara getirilen vergi olarak tanımlanabilecek bu kanun Kuzey Amerika kolonilerindeki tüm basılı materyallere doğrudan vergi getirmiş, resmi mahkeme belgeleri de dâhil, tüm gazete ve belgelerin Londra'dan gelen damgalı kağıtlara basılmasını zorunlu kılmıştır. Buna ek olarak bir de damgalı kâğıdın, kolonilerde nadir bulunan İngiliz kâğıt parasıyla satın alınması şart koşulmuştur. Matbaacı, yayıncı ve avukatlar bu yasadan en olumsuz etkilenenler olmuştur. Boykotlar, ve sokak olayları gerçekleşmiştir. Gelen çok büyük tepkiler üzerine kanun bir sonraki yıl kaldırılmış ancak bu yasa kolonilerde İngilizlere karşı düşmanlığı artırmıştır. Bu yüzden yasanın uygulanmaya başladığı 1765 yılı Amerikan Devrimi'nin başlangıcı olarak kabul edilmektedir (Maier, 1972; Bailyn, 1992).

Damga Pulu Kanunu'nun kaldırılmasının ardından İngiliz Maliye Bakanı Charles Townshend 1767 yılında bir dizi yasa önermiş ve bunlar İngiliz Parlamentosu tarafından kabul

edilmiştir. Townshend Yasaları (Townshend Acts) olarak bilinen bu yasaların amacı, Amerikan kolonilerinden elde edilen gelirden artış sağlamak ve İngiliz hükümetinin koloniler üzerindeki otoritesini güçlendirmektir. Kolonilere ithal edilen boya, çay ve kâğıt gibi mallara vergiler getirilmiştir. Bu yasalar diğer vergiler gibi kolonilerdeki rahatsızlığı artırmış, halkın İngiliz mallarını boykot etmesi sürecini başlatmıştır. Boston'daki protestolara karşılık vermek için İngiliz hükümeti bölgeye asker göndermiştir. Gerginliğin artması üzerine 5 Mart 1770'te Boston'da, bir grup kolonist ile İngiliz askerleri arasında çıkan çatışmada beş sivil ölmüş ve bu olay Amerikan tarihine Boston Katliamı (Boston Massacre) olarak geçmiştir. Olay sonrası Townshend Yasaları kaldırılmıştır.

1773 yılında İngiliz Parlamentosu Çay Yasası'nı (Tea Act) geçirmiş, Doğu Hindistan Kumpanyası (British East India Company) isimli bir İngiliz şirketini tekel haline getirerek ona iyi çayı ucuza satma şartı koymuştur. Bu dayatmadan hoşlanmayan Amerikalılar 16 Aralık 1773 tarihinde Boston limanında İngiltere'nin çay üzerindeki vergilerini ve söz konusu şirkete tanınan ayrıcalıkları protesto etmek için Mohawk Kızılderilileri kılığına girerek İngiliz gemilerindeki çayı denize dökmüşlerdir. Olayı gerçekleştiren Özgürlük Oğulları (Sons of Liberty) üyelerinin bu hareketi tarihe Boston Çay Partisi (Boston Tea Party) olarak geçmiş ve Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nın fitilini ateşleyen olaylardan biri olmuştur (Carp, 2010). Eylem, Amerikan kolonilerindeki direniş hareketlerinin güçlenmesine ve İngiltere'nin uyguladığı baskıcı politikalara karşı birleşik bir tepkinin oluşmasına katkı sağlamıştır.

Bu olay sonrasında İngilizlerin Boston Çay Partisi'ne verdiği yanıt sert olmuş, 1774 baharında İngiliz Parlamentosu, Kuzey Amerika kolonilerinde kısa sürede Tahammül Edilemez Yasalar (Intolerable Acts) olarak anılmaya başlanan Zorlayıcı Yasalar'ı (Coercive Acts) kabul etmiştir. Massachusetts kolonisine daha da katı olan şu politikalar uygulanmıştır: İmha edilen çay için para cezası ödenene kadar Boston Limanı kapatılmıştır (Boston Port Act); Massachusetts'i sıkıyönetim altına almışlardır (Massachusetts Government Act); Boston bundan sonra daha fazla İngiliz birliği konaklatacak ve onların masraflarını ödeyecektir (Quartering Act); Suçlanan herhangi bir İngiliz askeri, mahkeme edilmek üzere İngiltere'ye gönderilecektir (Administration of Justice Act); Quebec'e özel imtiyazlar verilecektir (Quebec Act) (Wood, 1992; Breen, 2010). Bu yasaların amacı Boston şehrini diğer kolonilerden izole etmek olsa da bunun tam tersi bir sonuç ortaya çıkmıştır (Middlekauff, 2005).

İngilizlere birlik içinde olduklarını göstermek için, Georgia hariç, tüm kolonilerden gelen delegeler 5 Eylül 1774'te Birinci Kıtasal Kongre'yi (First Continental Congress) Philadelphia'da

toplamışlardır. Kolonilerin İngiliz yönetimine karşı muhalefetini tartışmak ve yaşanan sorunları diplomatik yollarla çözmek için bir araya gelmişlerdir. Boston'a destek vermek ve İngilizlere karşı ortak bir yaklaşım geliştirmeyi amaçlamışlardır. Bu süreçte İngiliz mallarını boykot kararı almış olsalar da koloni temsilcilerinin çoğunluğunda bağımsızlık düşüncesi oluşmamıştır. İngiltere ile sorunların barış yoluyla çözülmesi düşüncesinin hâkim olduğu ve Amerikan Devrimi'nin temel adımlarından biri olarak kabul edilen Birinci Kıtasal Kongre 26 Ekim 1774'te sona ermiştir (Ferling, 2003; Middlekauff, 2005).

14 Ekim 1774'te Birinci Kıtasal Kongre, Haklar ve Şikâyetler Bildirgesi'ni (Declaration of Colonial Rights and Grievances) yayımlamıştır. Bildirgede İngiltere Parlamentosunun kolonileri vergilendirme hakkı reddedilmiş, Boston'a asker yerleştiği için İngilizler eleştirilmiştir. Tahammül Edilemez Yasalar koloni özgürlüklerine bir saldırı olarak nitelendirilip, kolonilerden milislerini hazırlamaları talep edilmiştir. Ancak bu bildirgede Parlamento'nun ticareti düzenleme hakkı teyit edilmiş, kolonilerin İngiliz Kralı III. George'a olan sadakatine meydan okunmamıştır. Kongre bu aşamada İngiltere'den bağımsızlığını ilan etmemiş, delegeler, ilişkilerinin düzelmemesi halinde bir sonraki mayıs ayında tekrar toplanma kararı almışlardır (Wood, 1992).

Savaşın yaklaştığının her iki tarafça anlaşılması sonucunda hazırlıklar başlamıştır. Nisan 1775'te İngiltere, kolonilerde yaşayıp kendilerine isyan edenlerin (*rebels*) silahsızlandırılması talimatını vermiş ve İngiliz ordusunun büyük miktarda silah ve mühimmat depoladıkları bildirilen Boston'un Concord kasabasına yürümesi emrini vermiştir. İngiliz karşıtı isyancılar olarak bilinen ve Amerikan tarihinde vatanseverler (*patriots*) olarak adlandırılanlar, kurdukları etkili istihbarat ağı ile emirden haberdar olmuşlardır.

İngiliz kuvvetlerine karşı hızlı bir şekilde harekete geçebilen Amerikan milis kuvvetleri (Minutemen) ile İngiliz askerleri ilk kez Lexington'da Eski Kuzey Köprüsü'nde (The Old North Bridge) karşı karşıya gelmişlerdir. İlk kimin ateş açtığı bilinmemektedir. Amerikan Bağımsızlık Savaşı'ndaki bu ilk atış "Dünyanın duyduğu silah sesi" (Shot heard 'round the world) olarak anılmaktadır. Çatışmada İngiliz birlikleri başarı kazanıp, Concord'a doğru ilerlemişlerdir. Bir Amerikalı vatansever olan Paul Revere, Boston şehrinden Concord'a giden İngiliz birliklerinin ilerleyişini Concord'a duyurmak için gece yarısı atıyla yol alarak güzergahındakileri uyarmıştır. Concord'daki askerî teçhizat kasabadan taşınabilmiştir. Milisler, diğer bölgelerden gelen milislerin de kendilerine katılmasıyla Boston'ı kuşatmaya devam etmişlerdir. (Fischer, 1994; Middlekauff,

2005; Ellis, 2007). Lexington ve Concord Muharebeleri olarak bilinen bu olaylar Amerikan Bağımsızlık Savaşı'nın ilk askerî çatışmalarıdır ve savaşın fiili başlangıcı olarak anılmaktadır.

1775 yılının Mayıs ayında toplanan İkinci Kıtasal Kongre (Second Continental Congress) temmuz ayında İngiliz hükümeti ile Amerikan kolonileri arasındaki çatışmayı sona erdirmenin bir yolunu bulmak için Kral III. George'a Zeytin Dalı Dilekçesi'ni (Olive Branch Petition) göndermiştir. Dilekçede kraldan krizi çözmek için bir yol bulması istenmiş ve bazı olası çözüm seçenekleri sunulmuştur. Kral dilekçeyi okumayı reddetmiş ve cevap vermemiştir. 23 Ağustos 1775'te kendi İsyân Bildirisi'ni (Proclamation of Rebellion) ilan ederek dilekçeye tepki göstermiştir. İngiltere Parlamento'su Aralık 1775'te Yasaklama Yasası'nı (Prohibitory Act) kabul etmiş, Amerikan kolonileriyle tüm İngiliz ticaretini yasaklamış ve Amerikan gemilerine ve kargolarına düşman muamelesi yapılacağını bildirmiştir (Ellis, 2007).

2. Bağımsızlık Bildirgesi

Bağımsızlık Bildirgesi'nin yazılma süreci İkinci Kıtasal Kongre'nin bağımsızlık hareketini hızlandırmak için Beşli Komite (the Committee of Five) olarak bilinen Thomas Jefferson, Benjamin Franklin, John Adams, Roger Sherman ve Robert R. Livingston'dan oluşan bir ekip kurması ve Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'ni hazırlamakla görevlendirmesiyle başlamıştır (Maier, 1997; *Brief biography of Jefferson*).

Bildirge'nin ana yazarı olarak kabul edilen ve ilk taslağı oluşturan Thomas Jefferson ABD'de Virginia valiliği; Fransa'da büyükelçilik (1785-1789); Dış işleri Bakanlığı (1790-1793); Amerikan Başkan Yardımcılığı (1797-1801) ve George Washington ve John Adams'tan sonra 1801-1809 yılları arasında ABD'nin üçüncü başkanı olarak görev yapmıştır. ABD'nin en önemli kurucuları arasında sayılmaktadır (Meacham, 2012). Avukat, yazar, diplomat, filozof, mimar, çiftçi, bilim insanı, mucit ve müzisyendir. Birçok dil bilen Jefferson aynı zamanda paleontolojiye ve şarap üreticiliğine merak duymuştur. Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'ne kadın ve siyahları dâhil etmemiş, metnin içinde "Biz" derken beyaz, elit ve mal sahibi erkekleri kastetmiştir (Ellis, 1996; Meacham, 2012; *Brief biography of Jefferson*).

Yüzlerce kölesi olan Jefferson'ın kölelerinden biri olan Sarah Hemings'ten (Sally) (yaklaşık 1773-1835) altı çocuğu olmuş ve bu çocukların dördü yetişkin yaşa ulaşmıştır. 1998 yılında yapılan DNA testi sonuçlarıyla Jefferson'ın Sally'nin tüm çocuklarının babası olduğu ortaya çıkarılmıştır. Sally, Başkan Jefferson'ın karısı Martha Wayles Skelton Jefferson'dan olan çocuklarının dadısı; Jefferson'un kendisinden altı çocuğu olduğu sevgilisi, Jefferson'ın karısının

üvey kardeşi, yani Jefferson'ın kayınpederi John Wayles'in kölesi Betty Hemings'ten olan kızıdır (Sally Hemings, 2024).

Thomas Jefferson'ın, siyahi kadınlar hakkında olumsuz açıklamaları mevcuttur (Blitz & Reynolds, 2023). Ancak kariyerinin başında kölelik karşıtı olarak gözükmesi, onun ABD'nin kurucularından biri olarak hep olumlu bir figür olarak gösterilmesine neden olmuştur. Kölelikteki zulmün farkında olmasına rağmen kölelikten ekonomik çıkar sağlaması, günümüzde Thomas Jefferson'a karşı bakışı değiştirmiştir. Köleliğin ahlaki açıdan yanlış olduğunu belirtmesine rağmen, kendi yaşam tarzını sürdürmek için köle emeğine bağımlı kalmış olması ona getirilen eleştirilerin başında gelmektedir (Gordon-Reed, 2008; Wiencek, 2012).

Bildirgenin yazıldığı tarihten neredeyse elli yıl sonra Thomas Jefferson, Henry Lee'ye yazdığı 8 Mayıs 1825 tarihli belgede amacının “hiçbir zaman tamamen orijinal olmak veya daha önce söylenmemiş bir şeyi söylemek olmadığını” yazmış, gayesini “Amerikan kolonilerinin davasını yalın terimlerle ortaya koymak ve dünyayı sağduyuya ikna etmek” olarak açıklamıştır (Declaration of Independence: Overview).

Bağımsızlık bildirgesinin amacı buydu. Yeni ilkeler ya da daha önce hiç düşünülmemiş yeni argümanlar bulmak değil, sadece daha önce hiç söylenmemiş şeyleri söylemek değil; ama insanlığın önüne konunun sağduyusunu koymak ... Ne ilke ya da duyguların özgünlüğünü amaçlayan, ne de daha önce yazılmış herhangi bir yazıdan kopya edilmiş olan bu kitap, Amerikan zihninin bir ifadesi olmayı ve bu ifadeye durumun gerektirdiği uygun tonu ve ruhu vermeyi amaçlamıştır (Thomas Jefferson to Henry Lee, 8 May 1825).

Thomas Jefferson'ın iki haftadan biraz daha uzun bir sürede tamamlamış olduğu taslak üzerinde Beşli Komite'nin diğer üyeleri ve İkinci Kıtasal Kongre katılımcıları çeşitli düzenlemeler yapmış ve belgeye son hali verilmiştir (Declaration of Independence: Overview).

Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'nde öne çıkarılan temalar; insanların eşit olarak yaratıldıkları, halkın egemenliği ve yönetimlerin meşruiyetinin halkın rızasına bağlı olmasıdır. Bildirgede yer alan “yaşama”, “özgürlük” ve “mutluluğu arama hakkı” Aydınlanma Dönemi İngiliz filozoflarından John Locke'un doğal haklar ve toplumsal sözleşme düşüncelerinden etkilenmiştir (Locke, 1689/1988; Becker, 1942). Locke'un hükümetin sınırlandırılmasına ilişkin fikirleri belge boyunca tekrarlanmıştır (Maier, 1997; Armitage, 2007). Thomas Jefferson, Locke'un “mal edinme” (*property*) hakkı olarak belirttiği konuyu “mutluluğu arama hakkı” olarak

değiştirmiştir. Buradaki “mutluluğu arama hakkı”, ekonomik özgürlüğü içine alan genel bir tanım olarak yorumlanmaktadır (Becker, 1942; Maier, 1997; Ellis, 2007).

Bildirgenin yazılma sebebi, kolonilerin bağımsızlıklarını deklare etme ve uğradıkları haksızlıkları dünyaya göstererek yardım almak olarak özetlenebilir. Savaşın başlamasından bir yıl sonra, bildirgenin ilanı ile on üç koloninin delegeleri, seslerini dünyaya duyurmak ve İngiltere’yi tek başlarına yenemeyeceklerini düşündüklerinden gerekli destekleri almak için bildirgeyi yayımlamışlardır (Dull, 1985; Ellis, 2007).

3. Bağımsızlık Bildirgesinin Bölümleri

Bağımsızlık Bildirgesi’nin kabul edilen son taslağı; giriş, önsöz, şikayetler listesi, İngiliz halkının itham edildiği bölüm ve bağımsızlığın ilan edildiği sonuç bölümü olmak üzere beş kısımdan oluşur.³ Metnin altında 56 temsilcinin imzaları yer almaktadır.

Bildirgenin giriş bölümü, Amerika’nın on üç birleşik devletinin oybirliğiyle kabul ettiği deklarasyonun, onları ayrılmaya yönlendiren nedenleri ilan etmeleri gerektiği ifadesiyle başlar. Bir başka deyişle, halkın bağımsızlık talep etmeden önce şikayetlerini belirtmesi gerektiği söylenir (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). Bildirgenin ilk cümlesinde geçen “Amerika’nın Birleşmiş on üç eyaletinin ortak deklarasyonu” (*The unanimous Declaration of the thirteen united States of America*) ifadesi ile Jefferson, tek bir devletten değil, on üç birleşik eyaletten, yani bir konfederasyondan bahsetmektedir (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). Kolonicilerin felsefesine genel bir bakış sunan önsöz bölümünde, bağımsızlığı ilan etmenin insanlık tarihi için önemi açıklanır. Temel insan haklarından bahsedilir. Her insanın eşit yaratıldığı ve yaratan tarafından yaşam, özgürlük ve mutluluğu arama hakkına sahip oldukları aktarılır. Bu paragrafın başka devletlerin yardımını alabilmek ve insanların saygısını kazanabilmek için eklendiği düşünülmektedir. Burada eğer devrim yapılacak ve İngiltere ile olan bağlar koparılacaksa, doğanın kanunları ve doğanın yaratıcısının eşit olarak yarattığı insanların bir diğer gruba boyun eğmesinin gerekli olmadığı savunulur (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). Burada “*insanlık olaylarının akışı içinde, bir halkın kendisini diğerine bağlayan siyasi bağları çözmesi gerekli hâle geldiğinde ... onları bu ayrılığa iten nedenleri ilan etmeleri gerekir*” ifadesi yer alır. “Bir millet siyasi grupları çözmek ve eşit statü sahibi olmak zorunda olduğunda, insanlığın görüşlerine saygı göstererek ayrılma nedenlerini açıklamak zorundadır” diye daha da basitleştirebileceğimiz bu cümle, bizi

³ Bağımsızlık Bildirgesinin İngilizce tam metni için bkz: (*Transcript of the Declaration of Independence.*). <https://www.monticello.org/thomas-jefferson/jefferson-s-three-greatest-achievements/the-declaration/transcript-of-the-declaration/>

sonraki bölümlerde açıklanacak olan İngiltere’den ayrılma sebeplerine hazırlar (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). İnsanların temel haklarından ve bunları sağlamakla görevli olan devletin, bunları yerine getirmemesi durumunda yapılacaklardan bahsedilir. Bildirge’nin bireysel hakların savunulmasını içeren en çok alıntılanan satırında, *“insanların yaratıcıları tarafından bazı devredilemez haklarla donatıldıkları, bunların arasında Yaşam, Özgürlük ve Mutluluk Arayışı olduğu”* belirtilir (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). Bildirgede yer alan “tüm insanlar eşit yaratılmıştır” ifadesindeki *insanlar (men)* kelimesi, beyaz, mal sahibi, elit erkekleri kapsamaktadır (Becker, 1942; Gordon-Reed, 2008). Bildirge, Amerika’da köleliği sona erdirmemiş veya hakları kadınları da içine alacak şekilde herkese genişletmemiştir (Zagarri, 2007).

Bölüm, hükümet bu hakları ellerinden almaya çalışırsa, halkın yeni bir hükümet kurma hakkına sahip olduğunu söyleyerek devam eder. Hükümetlerin bu hakları güvence altına almak için kurulduğu ve bir hükümet yıkıcı hale gelirse, onu değiştirmenin, ortadan kaldırmanın veya yeni hükümet kurmanın halkın hakkı olduğu belirtilir. Jefferson bu bölümde, *“Sağduyu, gerçekten de uzun süredir kurulmuş olan Hükümetlerin hafif ve geçici nedenlerle değiştirilmemesi gerektiğini dikte edecektir”* diyerek bir karşı iddiaya da değinmektedir (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). Uzun süren suistimal ve gaspların hükümetin düşürülmesini gerektirdiğini ve böyle bir durumla karşı karşıya olan halkın *“gelecekteki güvenlikleri için yeni Muhafızlar”* sağlamalarının hak ve görevleri olduğu hatırlatılır. Burada görüldüğü gibi evrensel değerlere vurgu yapılması ve argümanların örneklerle desteklenip açıklanması, metnin en temel özelliğidir (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). İyi kurulmuş hükümetlerin geçici nedenlerle değiştirilmemesi gerektiği; ancak uzun bir istismar söz konusu olduğunda ve bu despotizme yol açtığına, hükümeti devirmenin ve gelecekteki güvenlik için yeni muhafızlar sağlamanın halkın görevi olduğu söylendikten sonra, bu bölümde İngiltere’nin şu anki kralının tarihinin *“tekrarlanan kötüye kullanımlarla dolu olduğu”* belirtilir. Gerçeklerin dürüst bir dünyaya sunulması gerekliliğinden bahsedilir ve gelecek paragrafta listelenecek olan şikayetlere zemin hazırlanır (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776).

... aslında sağgörü, uzun bir geçmişi olan yönetimlerin sudan ve geçici nedenlerle değiştirilmemesini buyurur; bu yüzden insanların durumlarını düzeltmek amacıyla alışlagelen yönetim biçimlerini değiştirmek yerine, kötülüklerle katlanmayı yeğlediklerini deneyimler göstermiştir; ancak sürekli aynı amaca yönelik, uzun bir yolsuzluklar ve zorbalıklar silsilesi, ulusu, mutlak bir despotizme sürüklemek niyetini açığa vurursa, o zaman böyle bir yönetimi yıkmak ve

gelecekteki güvenlikleri için yeni koruyucular seçmek, o ulusun hakkı ve görevidir. İşte bu kolonilerin sabırla katlandıkları durum bu olmuştur ve şu an, onları bu güne değin var olan yönetim biçimini değiştirmeye zorlayan gerekliliği, her zamankinden fazla hissetmektedirler. Büyük Britanya Kralı'nın yönetim devresi, ardı arkası kesilmeyen haksızlıkların ve sürekli baskıların çağı olmuştur. Tüm bunların amacı, bu devletler üzerinde mutlak bir tiranlık kurmaktır. Bunu kanıtlayabilmek için, tüm gerçeklerin tarafsız dünyaya ilan edilmesi gerekmektedir (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776).

Belgenin yazılmasına neden olan, yani sıkıntı duyulan olayların yer aldığı eleştiriler ve suçlamalar bölümünde, Kral III. George'un on üç koloni üzerindeki yönetiminde yaptığı haksızlıklar sıralanır. Kral III. George'dan şikayetler bölümünü, İngiliz halkının suçlandığı bölüm izler. On üç koloninin bağımsızlık ilanının yer aldığı beşinci bölümde, kolonilerin İngiltere'ye bağlı olmadıkları ve bağımsız oldukları açıklanır.

Bildirgenin, Kral III. George'dan şikayetleri içeren en uzun bölümü “İngiltere Kralı, kamu refahı için gayet yararlı ve gerekli olan yasaları onaylamayı reddetmiştir” cümlesi ile başlar. Bu bölümde, İngiliz kralının ve Parlamentosunun adaletsizlikleri ardı ardına sıralanır. Kolonistler, İngiliz vatandaşı olarak sahip oldukları hakların ellerinden alınmasına karşı duydukları kızgınlığı dile getirirler. “Özgür bir halkın yöneticisi olmaya uygun olmadığını” söyledikleri İngiltere kralının, kendilerini adaletsiz yasalara itaat etmeye zorladığından ve bunun için kiralık bir ordu gönderdiğinden bahsederler. Ayrıca, jüri tarafından yargılanma haklarının görmezden gelindiğini vurgularlar (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). İngiltere Kralı III. George'un kamu yararı için en sağlıklı ve gerekli olan yasaları onaylamayı reddettiğinden, valilerine acil ve önemli kanunları geçirmelerini yasakladığından bahsederler. Temsilciler Meclisini defalarca feshettiğini ve fesihlerden sonra uzun süre başkalarının seçilmesini reddettiğini aktarırlar. Bu arada da devletin dışarıdan ve içeriden tehlikelere maruz kaldığı belirtilir (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). III. George'un kolonilerin nüfusunun artmasını engellemeye çalıştığı, bu amaçla *Yabancıların Vatandaşlığa Alınması Yasalarını* engellediği, onların Amerika'ya göç etmelerini teşvik edecek başka yasalar çıkarmayı reddettiği ve yeni toprak tahsislerinin koşullarını yükselttiği aktarılır. Ayrıca, yargı yetkilerinin tesis edilmesine yönelik kanunlara onay vermeyi reddederek adaleti engellediği, yargıçları görev süreleri ve maaşlarının miktarı ve ödenmesi konusunda yalnızca kendi iradesine bağımlı hale getirdiği vurgulanır. Çok sayıda yeni ofis kurarak koloni halkını taciz ettiği ve Amerika'ya bir sürü memur gönderdiği aktarılır. Barış zamanlarında yasama organlarının rızası

olmadan aralarında daimî ordular bulundurduğundan ve askerî gücü sivil güçten bağımsız ve üstün kılmaya çalıştığından söz edilir (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776).

Anayasamıza ters düşen, yasalarımızla bağdaşmayan bir kazai içtihat biçimini bize kabul ettirmek için başkalarıyla iş birliği yapmıştır ve bu tepeden inme kazai içtihadın uygulamalarını onamıştır. Tüm bu uygulamaların nedenleri şunlardır: Bizim topraklarımızda güçlü, silahlı birlikleri üslemlendirmek; bu devletler halkına karşı askerlerin işleyecekleri olası cinayetler karşısında, sözde yargılamalarla herhangi bir cezalandırmadan kaçınmak; Dünyanın her yeriyle yaptığımız ticareti kösteklemek; Bize rızamız olmadan vergi yüklemek; Hukuki bir durumda, jürili bir mahkeme önünde, usul ve nizama uygun bir yargılamadan geçme hakkımızı elimizden almak; Bizi işlemediğimiz cürümlerden dolayı yargılayıp, başka bir kıtaya sürebilmek; Sınır komşumuz bir ülkede, özgür İngiliz hukuk sistemini kaldırmak, keyfi bir yönetim kurmak ve bu yönetimin yetkilerini genişletmek, dolayısıyla kendini haklı çıkaracak bir örneğe sahip olmak ve bu kolonilerde de aynı, mutlak egemenliğin kurulması için, bu yönetimi uygun bir araç olarak kullanmak; Verilmiş haklarımızı yok saymak, en önemli yasalarımızı yürürlükten kaldırmak ve yönetim biçimimizi temelden değiştirmek; Yasama gücümüzü dağıtmak ve kendisinin, üzerimizde sınırsız bir yasama gücüne sahip tek yetkili kişi olduğunu ilan etmek (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776).

İngiltere kralı III. George'un tüzüklerini ellerinden aldığını, değerli kanunlarını yürürlükten kaldırdığını ve hükümet biçimlerini temelden değiştirdiğini, yasama meclislerini askıya alıp, kendisine onlar adına yasa yapma yetkisi verdiğini belirtirler. Kolonide yaşayanları korumasından çıkardığını ilan ettiğini ve onlara savaş açarak Amerika'daki hükümeti terk ettiğini aktarırlar.

Denizlerimizi talan etmiş, kıyılarımıza asker yığmış, kentlerimizi yakıp yıkmış ve hemşerilerimizi öldürmüştür. Benzerine barbarlık zamanlarında bile rastlanmayan, hele uygar bir ulusun başkanına hiç mi hiç yakışmayan, gaddarlık ve sadakatsizlikle başlattığı, "Ölüm, Askerileşme ve Tiranlık" adlı eserini tamamlayabilmek için, yakınlarda yabancı paralı askerlerden kurulu büyük bir ordu kurmuştur. Ya cellatların ellerine düşmemek için ya da onlarla dostça geçinebilmek için olsa gerek, açık denizde yakalanan yurttaşlarımızı kendi ülkelerine karşı savaşmaya zorlamıştır. Aramızda ayaklanmalar çıkarmış ve sınır bölgelerinde oturan, savaş yöntemleri; bilindiği gibi yaş, cinsiyet ya da hal gözetmeksizin herkesi kesip biçmek olan, merhametsiz Kızilderili vahşileri bize karşı kışkırtmayı denemiştir (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776)

Bu zulümlerin her aşamasında en mütevazı ifadelerle mağduriyetlerinin giderilmesi için dilekçe verdiklerini, tekrarlanan dilekçelerine sadece tekrarlanan zararlarla cevap verildiğini belirtirler. III. George'un özgür bir halkın yöneticisi olmaya uygun olmadığını yazarlar (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). Bildirgede Britanyalı kardeşlerine karşı da ilgisiz kalmadıklarını ve onları zaman zaman yasama organlarının üzerlerindeki haksız yetki alanı genişletme girişimleri konusunda uyardıklarını belirtirler. Onlara, göçlerinin ve Amerika'ya yerleşmelerinin koşullarını hatırlattıklarını, onları bağlantılarını ve yazışmalarını kesintiye uğratacak olan bu gaspları reddetmeye çağırdıklarını ancak onların *"bu sese kulak vermeyip, sağır kaldıklarını"* anlatırlar (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776). On üç koloninin bağımsızlık ilanının yer aldığı beşinci bölümde kolonilerin İngiltere'ye bağlı olmadıkları ve bağımsız oldukları açıklanır. *"Biz, bu nedenle Amerika Birleşik Devletleri'nin temsilcileri"* diye başlayan resmi bağımsızlık bildirgesinin yer aldığı son paragrafta on üç koloninin özgür ve bağımsız devletler olduğu teyit edildikten sonra İngiliz halkı ve hükümetiyle tüm bağlar koparılır. Bu bölümde *"Genel Kongre'de toplanmış olarak, niyetlerimizin doğruluğu için dünyanın Yüce Yargıcına başvurarak, bu Kolonilerin iyi Halkı Adına ve Yetkisiyle, bu Birleşik Kolonilerin Özgür ve Bağımsız Devletler olduklarını ve olmaları gerektiğini ciddiyle yayınlar ve ilan ederiz"* ifadesi yer alır (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776).

Büyük Britanya Krallığı'na karşı her türlü yükümlülükten kurtulmuş olduklarını; bu kolonilerle Büyük Britanya Devleti arasındaki her türlü siyasal ilişkilerin sona erdirildiğini ve bunun böyle kalacağını; özgür ve bağımsız devletler olarak, savaş açmak, barış ilan etmek, antlaşmalar yapmak, ticareti düzenlemek ve diğer tüm bağımsız devletlerin yapabileceği her şeyi yapmak hakkına sahip olduklarını resmen açıklar ve ilan ederiz (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776).

Bağımsız devletler olarak ticaret anlaşmaları ve antlaşmalar yapabilecek, savaş açabilecek, dahası kendilerini yönetme hususunda ne gerekli ise onları yapabilecek olduklarını duyururlar. *"Ve bu bildirinin korunması için, Tanrı'nın inayetine tam bir güvenle, yaşamlarımız, servetlerimiz ve en kutsal varlığımız olan onurumuz üzerine ant içeriz"* deyip özgürlükleri için nelerden vazgeçmeye hazır olduklarını belirtirler (Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, 1776).

Sonuç

Yazıldığı vakitte değil ama yıllar içerisinde Amerikan toplumunun tarihi ve kültürel bir sembolü niteliğine bürünen Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi, sadece ABD tarihinin değil dünya tarihinin de önemli bir parçası olarak kabul edilmektedir. Bildirge, Amerikan kolonilerinin siyasi

bağımsızlığını ilan eden bir metin olsa da içinde yer alan evrensel ilkeler diğer ülkelerdeki bağımsızlık hareketlerinde de kullanılarak etki yaratmıştır. Bildirge, Amerikan halkı için bağımsızlık mücadelesinin sembolü haline geldiğinden 4 Temmuz “Bağımsızlık Günü” olarak kutlanmakta ve bildirgenin değerleri Amerikan değerleri ve Amerikan Anayasası’nda yer alan bireysel hak ve özgürlüklerin öncüsü olarak karşımıza çıkmaktadır. Amerikan halkının kendi geleceğini tayin etme hakkının savunulduğu metin, günümüzde de insan hakları savunucuları için sıklıkla kullanılan referanslardan biri olsa da bildirgenin kapsayıcılığına dair konular göz ardı etmemelidir. Bu çalışmada, bildirgenin Amerikan ulusal kimliğinin inşasında oynadığı rolün anlaşılabilmesi ve bildirgenin ideal olarak gösterdikleri ile yazıldığı dönemin gerçekleri arasındaki çelişkilerin anlaşılabilmesi için öncelikle bildirgenin ortaya çıkmasına yol açan arka plan aktarılmış, bildirgenin yazım süreci ve ana yazarı hakkında bilgi verilmiş ve bildirgenin içeriği üzerinde durulmuştur.

Kaynaklar

- Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi*. (1776). Wikisource. <https://tr.wikisource.org/wiki/Amerikan>
- Anderson, F. (2000). *Crucible of war: The Seven Years’ War and the fate of empire in British North America, 1754-1766*. Vintage Books.
- Armitage, D. (2007). *The Declaration of Independence: A global history*. Harvard University Press.
- Bailyn, B. (1992). *The ideological origins of the American Revolution*. Harvard University Press.
- Becker, C. L. (1942). *The Declaration of Independence: A study in the history of political ideas*. Harcourt, Brace and Company.
- Blitz, R., & Reynolds, D. (Yönetmenler). (2023). *Stamped: Racism, antiracism, and you* [Belgesel filmi]. Netflix. <https://www.netflix.com>
- Breen, T. H. (2004). *The marketplace of revolution: How consumer politics shaped American independence*. Oxford University Press.
- Breen, T. H. (2010). *American insurgents, American patriots: The revolution of the people*. Hill and Wang. *Brief biography of Jefferson*. Thomas Jefferson Foundation. Monticello. <https://www.monticello.org/thomas-j>
- Carp, B. L. (2010). *Defiance of the patriots: The Boston Tea Party and the making of America*. Yale University Press.

Douglass, F. (1852). *What to the slave is the Fourth of July?*
<https://loveman.sdsu.edu/docs/1852FrederickDouglass.pdf>

Dull, J. R. (1985). *A diplomatic history of the American Revolution*. Yale University Press.

Ellis, J. J. (1996). *American sphinx: The character of Thomas Jefferson*. Alfred A. Knopf.

Ellis, J. J. (2001). *Founding brothers: The revolutionary generation*. Vintage Books.

Ellis, J. J. (2007). *American creation: Triumphs and tragedies at the founding of the Republic*. Alfred A. Knopf.

Ferling, J. (2003). *A leap in the dark: The struggle to create the American Republic*. Oxford University Press.

Ferling, J. (2007). *Almost a miracle: The American victory in the War of Independence*. Oxford University Press.

Fischer, D. H. (1994). *Paul Revere's ride*. Oxford University Press.

Gordon-Reed, A. (2008). *The Hemingses of Monticello: An American family*. W. W. Norton & Company.

Greene, J. P. (1990). *Peripheries and center: Constitutional development in the extended polities of the British Empire and the United States, 1607-1788*. University of Georgia Press.

Locke, J. (1988). *Two treatises of government* (P. Laslett, Ed.). Cambridge University Press. (Original work published 1689).

Maier, P. (1972). *From resistance to revolution: Colonial radicals and the development of American opposition to Britain, 1765-1776*. Alfred A. Knopf.

Maier, P. (1997). *American scripture: Making the Declaration of Independence*. Vintage Books.

Meacham, J. (2012). *Thomas Jefferson: The art of power*. Random House.

Middlekauff, R. (2005). *The glorious cause: The American Revolution, 1763–1789*. Oxford University Press.

Transcript of the Declaration of Independence. Monticello. <https://www.monticello.org/thomas->

Morgan, E. S., & Morgan, H. M. (1953). *The Stamp Act crisis: Prologue to revolution*. Oxford University Press.

Declaration of Independence: Overview. National Park Service. U.S. Department of the Interior. <https://www.nps.gov/inde/learn/education/classroom>

Nash, G. B. (2006). *The unknown American Revolution: The unruly birth of democracy and the struggle to create America*. Viking.

Paine, T. (1776). *Common sense*. <https://loveman.sdsu.edu/docs/1776ThomasPaine.pdf>

Rakove, J. N. (1996). *Original meanings: Politics and ideas in the making of the Constitution*. Knopf.

Sally Hemings. (2024). Wikipedi. https://tr.wikipedia.org/wiki/Sally_Hemings

Stanton, E. C. (1848). *Declaration of sentiments*. <https://www.nps.gov/wori/learn/>

Thomas Jefferson to Henry Lee, 8 May 1825. National Archives. Founders Online. <https://founders.archives.gov/documents/Jefferson/98-01-02-5212>

Wiencek, H. (2012). *Master of the mountain: Thomas Jefferson and his slaves*. Farrar, Straus and Giroux.

Wood, G. S. (1992). *The radicalism of the American Revolution*. Vintage Books.

Zagarri, R. (2007). *Revolutionary backlash: Women and politics in the early American Republic*. University of Pennsylvania Press.